

FOA SOSU

MEDLEMSBLAD FOR
FOA SOCIAL- OG SUNDHEDSAFDELINGEN

september 2018 – nr. 3

**Gitte er
dansk muslim.
Tema om
fagforening i farver**

SIDE 6

**Vil du være
med til
at bestemme?**

SIDE 5

FOA SOSU 3

SEPTEMBER 2018

DET FASTE

Leder: 3
Tillidsvalgt: 15
Kort nyt: 19 og 27
Helt ny: 28
SOSU-kryds: 31

5 VIL DU VÆRE MED TIL AT BESTEMME

Der er valg til flere poster, når fagforeningen afholder valg i forbindelse med generalforsamlingen 21. november.

6 FAGFORENING I FARVER

Tilsammen er vi en mangfoldig skare af faggrupper og mennesker med forskellig baggrund, kultur og orientering.

12 JEG KAN IKKE SE, HVAD DU SIGER

På Egebækhushus mødes to grupper fra hver sin kultur – de døves og de hørendes – i et arbejdsfællesskab.

16 DRÅBEN, DER FIK VERDEN TIL AT RAMLE

Pernilles arbejdsskadesag har foreløbig taget seks år. Fagforeningen har været med hende hele vejen.

22 ET NEJ BLEV TIL ET JA

Først fik Inge nej til en personlig assistent, men så gik fagforeningen ind i sagen.

24 UNDERVISER MED RØDDER I VIRKELIGHEDEN

Kira ved, hvad hun taler om, når hun underviser kommende social- og sundhedsassistenter og -hjælpere.

SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

FOA

FOA Social- og Sundhedsafdelingen. Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg
Tlf.: 4697 2222, sosu@foa.dk, www.foa.dk/sosu

Ansvarshavende Mari-Ann Petersen, formand. Redaktør Anne Guldager.
Layout Karen Hedegaard. Tryk Scanprint. Oplag 18.600. ISSN 2596-4119

FORSIDE: HJEMMEHJELPER GITTE ANDERSEN

FOTOGRAF: MARK KNUDSEN/MONSON

MANGFOLDIGHED AF FAGGRUPPER

OK18 viste, at når vi står sammen på tværs, kan vi vinde.

Sammenhold på tværs er en styrke ikke kun under overenskomstforhandlinger, men også i dagligdagen på arbejdspladserne.

I vores fagforening er vi stærke, fordi vi står sammen på tværs af arbejdsområder og overenskomster, på tværs af offentlig og privat ansat og på tværs af mangfoldigheden af faggrupper. Vi arbejder sammen, og vi kæmper sammen for vores faglige og sociale rettigheder og krav.

Mangfoldigheden i vores forening afspejles blandt andet i de 13 faggrupper, fagforeningen organiserer. Social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistenter, sundhedsmedhjælper, sygehjælper, hjemmehjælper,

plejehjemsassistenter, plejere, beskæftigelsesvejledere, omsorgshjælper, neurofysiologiassistenter, handicapshjælper, handicapledsagere, ledere og mellemledere i den kommunale ældrepleje. Og dertil kommer ikke-uddannede, ansat inden for fagforeningens område.

Mangfoldigheden afspejles også gennem de helt enormt mange forskellige jobs, medlemmerne har på baggrund af deres uddannelser.

Og mangfoldigheden afspejles gennem de 12 forskellige overenskomster, der dækker de arbejdspladser, hvor medlemmerne arbejder på det kommunale, det regionale, det statslige og det private område.

Hvis mangfoldig skal være en styrke, er det vigtigt, at alle kan føle sig som en

AF MARI-ANN PETERSEN,
FORMAND FOR FOA SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

del af fællesskabet. I fagforeningen har vi plads til alle, og mange nye har det seneste år fået lyst til at være med. Det er godt for fællesskabet på arbejdspladserne, og det styrker kampen for vores krav.

Så med et lille lån fra Gnags:
*Lige meget, hvem du er, og lige meget
hvad du er, så velkommen her!*

VIL DU REPRÆSENTERE DIN FAGGRUPPE?

På generalforsamlingen i november skal der være valg af faggrupperepræsentanter inden for alle fagforeningens faggrupper.

I den foregående periode har flere pladser stået ledige, så tøv ikke med at melde dig som kandidat, uanset hvilken faggruppe du tilhører - dvs. social- og sundhedshjælper, social- og sundhedsassistent, sygehjælper, plejehjemsassistent, plejer, beskæftigelsesvejleder, hjemmehjælper, neurofysiologiassistent, handicapshjælper og -ledsager eller leder/mellemleder.

Faggrupperepræsentanterne deltager i faggruppelandsmøder og arbejder sammen med den sektoransvarlige faglige sekretær i forbindelse med særlige aktiviteter for faggrupperne.

Se, hvad du skal gøre, hvis du ønsker at stille op, på side 5.

Foto: Colourbox

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING 2018

Der indkaldes til generalforsamling i FOA Social- og Sundhedsafdelingen
onsdag den 21. november 2018 i Østerbrohuset, Århusgade 103, København Ø.
Alle medlemmer er velkomne.

PROGRAM

KL. 15.30–16.45: "MARKEDSPLADS" - MØD DIN FAGFORENING. Tal med en sagsbehandler, mød a-kassen, arbejdsmiljøkonsulenten, hør om medlemshvervning, få en snak med Pensam og meget mere.

KL. 16.45–17.45: SPISNING

KL. 17.45: GENERALFORSAMLING

DAGSORDEN:

1. Velkomst
2. Godkendelse af forretningsorden
3. Valg af dirigenter
4. Valg af stemmeudvalg
5. Beretning
6. Vedtagelse af arbejdsprogram
7. Budget og fastsættelse af kontingent
8. Indkomne forslag
9. Lovforslag
10. Valg

Man skal være til stede under det enkelte dagsordenspunkt for at kunne afgive sin stemme.

VALG. På valg er formand Mari-Ann Petersen (genopstiller), faglig sekretær Maria Kim Konstantionidou (genopstiller), bestyrelsesmedlem Jean Petersen (genopstiller ikke), bestyrelsesmedlem Susan McAlden (genopstiller), 1. bestyrelsessuppleant Carina Barsøe Olsen (genopstiller ikke) og revisor Lene Tesdorph Jørgensen (genopstiller). Desuden er der valg af faggrupperepræsentanter. Som medlem kan du stille op, medmindre du er holdt op med at arbejde og fuldt ud overgået til en offentlig pension.

FORSLAG – herunder lovforslag og forslag til valg – der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være fagforeningen i hænde senest den 24. oktober kl. 12. Sendes til gfsosu@foa.dk eller med posten til FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg, att: politisk konsulent Eskild Høegh-Andersen. Forslag offentliggøres efterfølgende på foa.dk/sosu og udsendes med fagforeningens nyhedsbrev.

TILMELDING til generalforsamlingen skal ske på www.foa.dk/sosu-gf18. Hvis du ikke har adgang til internettet kan tilmelding ske ved henvendelse til Hanne Jensen på telefon 46972200. Sidste frist for tilmelding til spisning er 14. november.

SKRIFTLIG BERETNING, inklusiv forslag til arbejdsprogram og budget offentliggøres på www.foa.dk/sosu den 12. oktober og kommer som tillæg til næste nummer af FOA SOSU, der udkommer i uge 45.

VIL DU VÆRE MED TIL AT BESTEMME?

Alle medlemmer, bortset fra pensionister, kan stille op, når blandt andre fagforeningens formand en faglig sekretær og to bestyrelsesmedlemmer er på valg til generalforsamlingen i november.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Hvert år, når FOA Social- og Sundhedsafdelingen afholder generalforsamling, er et af dagsordenpunkterne valg til flere af fagforeningens poster.

I år finder generalforsamlingen sted den 21. november, og her er formand Mari-Ann Petersen på valg ligesom faglig sekretær Maria Kim Konstantiniduo og bestyrelsesmedlemmerne Jean Petersen og Susan McAlden.

Heraf har kun Jean Petersen meddelt, at hun ikke genopstiller, mens de øvrige har erklæret sig klar til en periode mere.

Også 1. suppleant til bestyrelsen, Carina Barsøe Olsen, er på valg og genopstiller ikke. Revisor Lene Tesdorph Jørgensen, der også er på valg, stiller op igen.

FORMAND

Fagforeningens formand vælges for fire år ad gan-

Formand Mari-Ann Petersen

gen og har sin arbejdsplads i fagforeningen på Godthåbsvej. Som formand sidder man for bordenden og har det overordnede ansvar for den daglige, politiske ledelse af fagforeningen. Formanden er desuden medlem af forbundet FOAs hovedbestyrelse samt varetager en række andre tillidsposter.

FAGLIG SEKRETÆR

Som en af fagforeningens fire faglige sekretærer indgår man i den daglige, politiske ledelse og har sin arbejdsplads i fagforeningen. De faglige sekretærer, formanden og

**Faglig sekretær
Maria Kim
Konstantiniduo**

nede politiske ansvar mellem generalforsamlingerne og mødes ca. 8 gange pr. år. Udover den daglige politiske ledelse udgøres bestyrelsen af ni medlemmer, der har deres daglige gang på deres respektive arbejdspladser, samt to suppleanter. Som medlem af bestyrelsen repræsenterer man alle medlemmer og ikke sin arbejdsplads eller sektor. Bestyrelsesmedlemmer er valgt for fire år.

**Revisor Lene
Tesdaorph Jørgensen**

**Bestyrelsesmedlem
Susan McAlden**

næstformanden deler en lang række politiske ansvarsområder. Den nuværende politiske ledelse har desuden aftalt en geografisk opdeling, så de faglige sekretærer og næstformanden er bindeled mellem fagforeningen og fællestillidsrepræsentanterne i et bestemt område. Som faglig sekretær er man valgt for fire år.

BESTYRELSESMEDELM
Bestyrelsen har det overord-

REVISOR

Fagforeningen har to valgte revisorer samt en revisor-suppleant. Som valgt revisor "overvåger" man bestyrelsen ved kritisk at gennemgå bilag og regnskaber og deltager i to bestyrelsesmøder pr. år, hvor regnskabet fremlægges. Revisorerne er valgt for fire år.

Læs om valget til faggruppe-repræsentanter på side 3.

OPSTILLING

Hvis du ønsker at stille op til en af de poster, der er på valg, skal du meddele det skriftligt enten pr. email til gfsosu@foa.dk eller med posten til

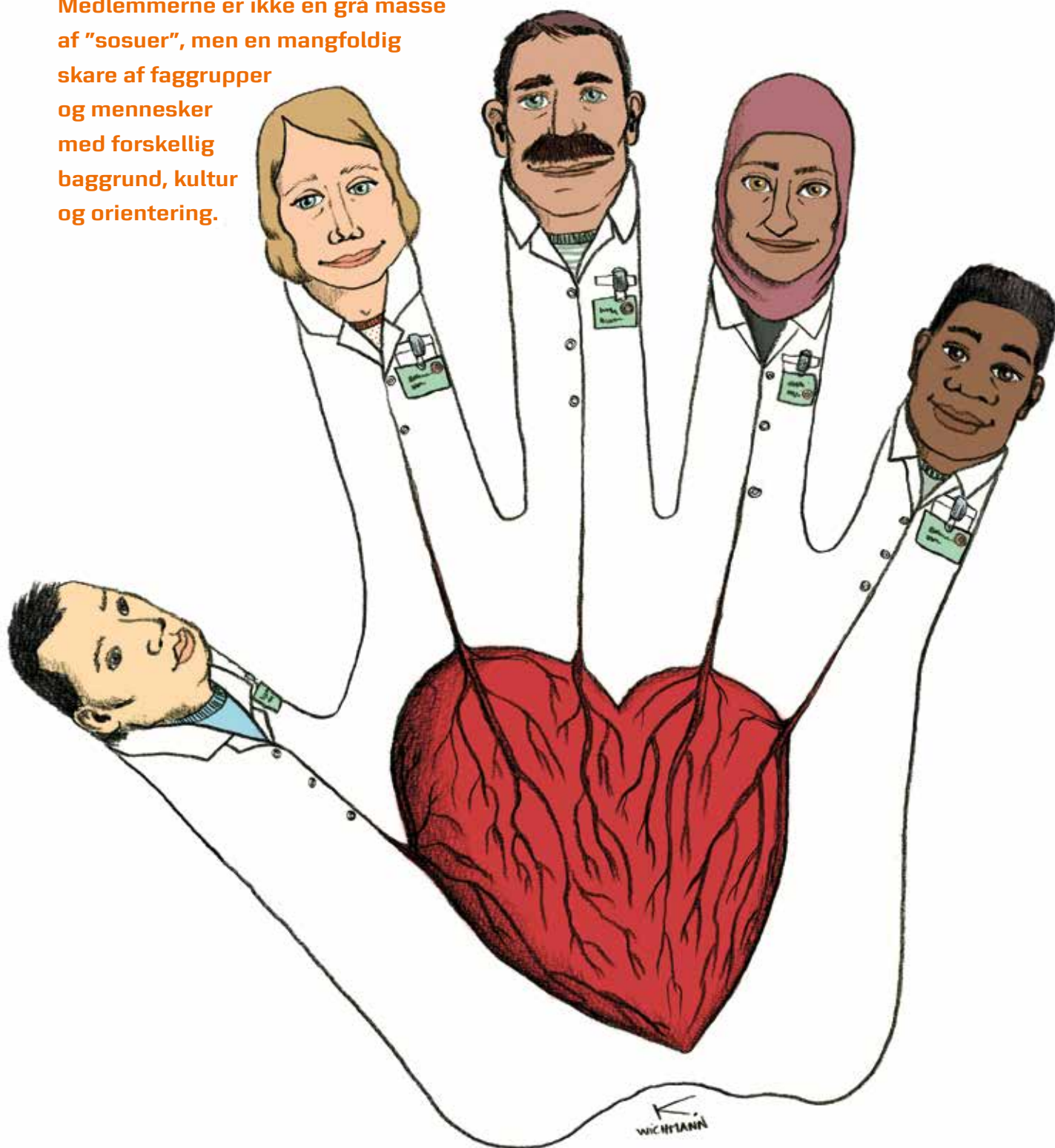
FOA Social- og Sundhedsafdelingen, Godthåbsvej 15, 2000 Frederiksberg, att: politisk konsulent Eskild Høegh-Andersen. Meddelelsen skal være fremme i fagforeningen senest den 24. oktober kl. 12.

LÆS MERE om den nuværende fordeling af ansvarsområder i politisk ledelse: www.foa.dk/afdelinger/sosu/om-os/politisk-ledelse

På www.foa.dk/sosu-love kan du under § 7 stk. 5 finde link til skema, der viser, hvornår der er valg til de poster, der ikke er på valg i år.

Fagforening i farver

Medlemmerne er ikke en grå masse af "sosuer", men en mangfoldig skare af faggrupper og mennesker med forskellig baggrund, kultur og orientering.

TEKST ANNE GULDAGER
ILLUSTRATION KAMILLA WICHMANN
FOTO MARK KNUDSEN

"Vi vil gerne vise, at vi er en fagforening i farver, og at vi har en mangfoldig skare af medlemmer. Det er vigtigt, at man kan se sig selv i medlemskabet, selvom man måske har en anden faglig baggrund, tro, kultur, seksualitet osv. end flertallet".

Sådan forklarer faglig sekretær Eva Lorenzen om baggrunden for, at fagforeningen afholder "mangfoldighedsfest" den 7. september, går med i optøget til Copenhagen Pride og i det hele taget har fokus på mangfoldighed.

"Vi ønsker at åbne fagforeningen endnu mere op. Hvis man vil give alle lige muligheder, skal de behandles forskelligt. Med festen udforsker vi forskellene i nogle uformelle rammer for at finde ud af, om der er noget vi kan gøre for at skabe endnu

mere plads til forskelligheden både i fagforeningen og på arbejdspladserne".

"Af de 1200 medlemmer, der har meldt sig ind i fagforeningen det seneste halve år, er der meget få Jensen'er og Nielsen'er imellem, så vi er meget farverige. Men hensigten med mangfoldighedsfesten har ikke kun været at tiltrække folk med en anden etnicitet end flertallet", tilføjer Eva Lorenzen.

"Vi håber faktisk også, at den tiltrækker 'Anna fra Vanløse', selvom hun bare går og føler sig helt almindelig. Forskelligheden vedkommer jo også hende, for hvis vi italesætter forskellene, giver det en god dynamik, som vi kan udvikle os ved. Ved at få kulturerne til at mødes, beriger vi hinanden og bliver bedre til at forstå hinandens tankegang, uanset hvad vi kommer fra, og hvad eller hvem vi interesserer os for".

Mød Mette, Nihal og Gitte

– tre repræsentanter for fagforeningens mangfoldige medlemsskare på de følgende sider

Faglig sekretær Eva Lorenzen

Kender du NIF SOSU?

En del af fagforeningens arbejde med mangfoldighed foregår i NIF SOSU. NIF står for "netværk i fagbevægelsen", og NIF SOSU arbejder ligesom de andre NIF-netværk landet over for at ud-

brede fagbevægelsens ideer til mennesker med en anden baggrund end dansk og for integration og mangfoldighed på arbejdspladser og i fagbevægelsen.

Hvis du har lyst til at arbej-

de for en forbedret integration på din arbejdsplads, kan du høre mere om eller melde dig ind i NIF SOSU ved at kontakte faglig sekretær Eva Lorenzen, edlo@foa.dk, tlf.: 4697 2189.

Vi har alle sammen brug for nogen, der **ligner** os

*Nihal Tükenmez, 39 år,
social- og sundhedshjælper,
Vallensbæk*

Jeg er tyrkiskfødt kurder og kom til Danmark i 1996. Det var her, jeg mødte min mand. Vi mødtes gennem hans kusine, som er min fars fætter. Vi stammer fra den samme by, men jeg havde aldrig mødt ham før - desværre, for jeg ville gerne have haft kendt ham altid. Nu har vi været gift i 15 år og har tre børn sammen.

Jeg har været ansat i Vallensbæk Kommune i 18 år. Jeg arbejder med demente borgere på et plejecenter, og jeg elsker det. Plejehjem er lidt tabu i vores kultur, men det burde det ikke være. Når både mænd og kvinder arbejder, er der ikke tid til, at vi kan tage os af vores egne gamle - vi passer jo ikke engang vores egne børn. Mange gamle lever derfor alene. Det er ikke noget, man taler om, for det skal se pænt ud, men det er godt, at der er noget, der hedder hjemmepleje.

Jeg er muslim, men jeg er ikke god til det der med at bede fem gange om dagen. Men jeg tror på Gud og genopstandelsen og også på Jesus og alle de andre profeter, der kom før Muhammed. Jeg plejer at faste under ramadanen, men fik ikke lov af min familie i år, fordi jeg

har nyresten og får smerter, hvis jeg ikke drikker nok. Mine forældre faster heller ikke på grund af helbredet, men i stedet for betaler de for maden til en fattig familie i en måned.

Jeg har aldrig gået med tørklæde. Som teenager sagde jeg nogle gange til min mor, at jeg gerne ville, men hun sagde, at jeg skulle vente, til jeg blev gammel. Og nu synes jeg, at det vil blive for svært, fordi tørklædet ikke er en del af min identitet.

Jeg plejer at sige, at jeg har min egen kultur, hvor jeg blander alt det gode fra kurdisk, tyrkisk og dansk. Sproget er det vigtigste, når man taler integration, men det er også vigtigt at være nysgerrig på kulturen. Jeg lærte dansk, fordi jeg ville. Jeg så TV med danske tekster og lånte lydbøger. Jeg arbejdede også som pædagogmedhjælper, fordi jeg tænkte, at børnene ville kunne lære mig sproget.

Hvis man ikke er stærk sprogligt, kan man ikke sige fra. Jeg oplever, at nogle af mine kolleger ikke har den samme selvtillid og ikke tør sige noget. Så siger jeg til dem, at det ikke kun er "danske" kolleger, der skal tage alle beslutningerne. Vi skal også selv vise viljen.

For et par år siden blev

jeg opfordret til at være tillidsrepræsentant, og nu er jeg også blevet fællestillidsrepræsentant. **Det er vigtigt, at fagforeningen afspejler mangfoldigheden, fordi vi alle sammen har brug for nogen, der ligner os, så vi kan tænke 'hvis de kan, kan jeg også'.**

Fordomme går begge veje. I stedet for at tro, at lederen er racist, fordi hun afslår en fridag, så spørg. Måske er det bare en dårlig dag at bede om fri på, fordi der kun er to på arbejde den dag.

Hvorfor fokusere på forskellighederne?

Mette Levinsohn, 51 år, social- og sundhedshjælper, København

Jeg er aldrig sprunget ud som det ene eller andet og betegner ikke mig selv som lesbisk. Jeg elsker bare folk for, hvem de er.

Jeg har aldrig mødt fordomme fra borgere. Men jeg er blevet tiltalt med "sådan en ung mand som dig" og omtalt som "ham der Mette". Så husker jeg borgerne på, at jeg er en kvinde, og så siger de "nå ja", men glemmer det igen. De gamle går ikke så højt op i det, men synes bare, at jeg er et dejligt menneske.

Min seksualitet har aldrig givet mig negative reaktioner. Når jeg fortæller dét, siger folk, at så har jeg været heldig, men jeg tror mere, det handler om, at jeg aldrig har gjort

det til et problem. Det er det heller ikke i forhold til kollegerne, uanset hvilken kultur de kommer fra. Jeg bliver også klippet hos araberne og køber alle mine grøntsager på Nørrebro.

Måske er grunden til, at jeg aldrig er blevet chikaneret, at jeg aldrig har forsøgt at skjule, hvem jeg er. Med mig får du, hvad du ser.

Egentlig synes jeg lidt, at det er noget pjat, at fagforeningen vil have fokus på mangfoldighed, og at jeg skal interviewes til det her. Hvorfor snakker vi ikke om det, vi er fælles om, i stedet for? Jo mere fokus, der er på forskellighederne, jo mere kommer de til at fylde.

Her på stedet er vi så forskellige, at du tror, det er løgn. Vi er unge, gamle, mørke og lyse, men vi er her for det samme: Fordi vi gerne vil give noget omsorg.

Selvfulgelig skal vi interessere os for hinanden, så

vi kan lære hinanden at kende og være der for hinanden, når der er brug for det. Men vi er her først og fremmest for at gå på arbejde. Hvis det er det, man lægger vægt på, kan man godt smøre en skinke-mad,

selvom man er muslim, eller vaske borgere uanset køn og seksualitet.

Jeg blev tiltrukket af faget af samme grund som de fleste af mine kolleger: Fordi jeg har et kæmpe omsorgs-gen. Jeg elsker det, og et fag bliver altså meget mere spændende, hvis det er noget, du gider.

Jeg startede som husmor afløser og er undervejs blevet en lille læge – helt uden at have været på kursus. Jeg elsker mit fag. Jeg er aldrig vågnet og har tænkt, at jeg ikke gad tage på arbejde, og når jeg går ud ad døren, og borgeren sidder ren og spiser morgenmad, så er jeg lykkelig.

Det er livskvalitet, og det har ikke så meget at gøre med, om man er gul, grøn eller blå.

Der er nogle, der tror, jeg er **syg**

*Gitte Andersen, 50 år,
hjemmehjælper
Rødovre*

Jeg blev muslim for 23 år siden, men jeg var først klar til at tage tørklæde på for 10-12 år siden.

Jeg har egentlig gerne villet gå med tørklæde fra begyndelsen, men når man har tørklæde på, skiltes man med, at man er muslim, og så skal man også være parat til at forsvare alt muligt hele tiden. Der gik lang tid, før jeg følte mig parat til det.

Jeg er gift med en muslim, men det er ikke ham, der har bedt mig hverken om at konvertere eller om at tage tørklæde på. Jeg har faktisk aldrig talt med ham om tørklædet – jeg tog det bare på en dag.

Jeg møder indimellem den fordom, at jeg har tørklædet på, fordi jeg er undertrykt. Men jeg vil hellere have, at folk spørger, hvis de undrer sig, for så har jeg en chance for at gøre noget ved fordommene.

Vores datter på 18 går ikke med tørklæde. Det kan godt være, at man bliver født som muslim, men det at være troende skal komme indefra, ellers er det ikke rigtigt.

Fordi jeg ikke sætter tørklædet som alle andre, er der nogle, der tror, at jeg er syg. Jeg synes bare, det er mest praktisk på den her måde, når jeg er

på arbejde. Men når jeg er hjemme eller på rejse, sætter jeg det traditionelt.

Nogle gange er der borgere, der siger "hvor taler du godt dansk" eller spørger, hvor jeg kommer fra. Når jeg svarer "Danmark", siger de "nej, hvor kommer du rigtigt fra".

Jeg tror ikke, jeg kommer til at tage tørklædet af igen. Der er nogle, der tager det af og på, men fordi det var så lang en proces for mig at få det på, tror jeg, at jeg bliver ved med at gå med det.

Hvis jeg altså får lov. For fem år siden kunne jeg ikke have forestillet mig et forbud, men i dag kan jeg godt komme i tvivl. Det bekymrer mig, at vi har rykket os så meget på så kort tid.

Jeg synes, at det er godt, at fagforeningen har fokus på, at medlemmerne kommer fra mange forskellige kulturer. Folk med en anden etnisk baggrund skal også kunne se sig selv i fagforeningen. For nylig så jeg en anden tillidsrepræsentant, der delte noget negativt om flygtninge på Facebook. Der skal selvfølgelig være plads til, at man har sin egen holdning, men vi skal også huske, at vi som tillidsrepræsentanter repræsenterer mange forskellige mennesker.

Når jeg kommer ud på arbejdspladserne

som vikar, ser jeg tit, hvordan danskerne sidder i den ene ende af frokostbordet og folk med en anden etnicitet i den anden ende. Det handler ikke om muslimer, for det kan lige så godt være thailændere. Vi skal blive bedre til at sige "kom herved og sid".

Vi danskere kan også finde på, hvis der er et navn, vi ikke lige kan udtale, så bare at udstyre folk med et dansk navn. Det dur jo ikke. Vi skal gøre os mere umage. Jeg har boet i Tunesien i et år. De udtalte måske ikke mit navn helt rigtigt, men de prøvede da, og de respekterede mig fra dag et for den, jeg var".

”

*Ved at få kulturerne
til at mødes, beriger
vi hinanden og
bliver bedre til at
forstå hinandens
tankegang.*

*Faglig sekretær
Eva Lorenzen*

Jeg kan ikke **SE**, hvad du **SIGER**

**På Egebækhus mødes to grupper fra hver sin kultur –
de døves og de hørendes – i et arbejdsfællesskab.**

TEKST: ANNE GULDAGER

FOTO: MARK KNUDSEN

Der er mere stille på gangene på Egebækhus i Nærum end på andre plejecentre. I haven udenfor pipper ungerne i fuglekassen lige så højt som andre steder, men de får lov at pippe nogenlunde uforstyrret, for beboerne og ca. halvdelen af personalet kan ikke høre.

Egebækhus er et botilbud for døve og døvblinde, der er vokset op med tegnsprog som modersmål. Bliver

man ansat som hørende på Egebækhus, skal man derfor være indstillet på at lære sproget.

SÆRLIG KULTUR

Som det ofte er med sprog, kommer det ikke alene, men er ledsaget af en særlig kultur; og sådan er det også i døveverdenen, forklarer social- og sundhedshjælper Dorthe Jensen. Hun er selv født døv og har arbejdet på Egebækhus i 15 år.

"Det er ikke nok at kunne sproget. Hvis man skal arbejde her, skal man også kunne

sætte sig ind i den kultur, beboerne kommer fra", mener hun.

Hendes hørende kollega social- og sundhedsassistent Lise Vennick Marcussen supplerer: "Døve har for eksempel en meget mere direkte måde at tale på. De pakker ikke tingene ind. Det skulle jeg lige vænne mig til, da jeg begyndte her for 14 år siden. Jeg er rigtig glad for, at jeg startede i nattevagt, for ellers kunne jeg godt være blevet forskrækket", siger hun og bliver bakket op af social- og sundhedshjælper Julia Lech, der også er hørende.

"Jeg kunne tegnsprog i forvejen og havde også arbejdet med døve som vikar på en institution i Gladsaxe, men jeg kunne godt mærke det med kulturen, da jeg startede her fast".

Hvad kulturforskellene konkret består i er svært at forklare, men de tre er enige om, at i hvert fald humoren er meget anderledes.

"Jeg kan godt sidde og tænke, 'hvorfor var dét sjovt?', når en hørende fortæller en vittighed", fortæller Dorthe.

BEGYNDTE SOM BAGER

Dorthe's stemme leveres i dagens anledning, for journalistens skyld, af en af stedets to hustolke. Hun må holde øjnene stive, for Dorthe har meget på hjerte.

"Det er interessant, at I siger, det nærmest var et chok at komme ind i døveverdenen. Sådan havde jeg det også, da jeg i sin tid startede som bager og kom ind, ikke bare i høreverdenen, men også i en mandeverden – dét var et chok!", fortæller Dorthe, der udviklede allergi og derfor måtte droppe bagerfaget, da hun var udlært svend.

"Så kom jeg her, og det var bare så fedt. Kernen i vores arbejde er beboerne, og de er døve, så det er den kultur, der skal dominere, men selvfølgelig respekterer vi vores hørende kolleger".

TEGNSPROG OG TAKTILT TEGNSPROG

Dansk tegnsprog er anerkendt som officielt sprog i Danmark på linje med talesproget. Døvblinde kommunikerer ved hjælp af taktilt tegnsprog, hvor modtageren lægger sine hænder på de kommunikerende hænder og derved mærker tegnene. Håndanalfabetet kan bruges til at stave de ord, der ikke findes officielle tegn for, eksempelvis navne.

Lise Vennick Marcussen og Julia Leck er begge hørende, mens deres kollega Dorthe Jensen (th) er født døv. På Egebækhus er reglen, at står to hørende og taler sammen, skal hænderne med, hvis en døv kollega eller beboer kommer forbi.

"Så skal I også respektere, at der indimellem kan ske en smutter. Vores modersmål er at tale, så det kan vi godt komme til at gøre i en faglig snak, uden at man som døv behøver at tage det personligt", siger Julia Leck og tilføjer, at hun som tillidsrepræsentant indimellem ville ønske, at det med døv og hørende fyldte mindre.

"Vi burde i stedet for bare snakke om at være kolleger. Men jeg kan selvfølgelig godt forstå, at det fylder, for som døv kommer man jo med en bagage, fordi man så ofte har oplevet at føle sig udenfor".

FORSKEL I VILKÅR

Dorthe nikker og kommer i tanke om, hvordan hun på den skole for døve, hvor hun selv gik som barn, ofte oplevede, at en hørende lærer kom ind i klassen, hvor en anden hørende lærer var ved at undervise, og de to så havde en indbyrdes snak, mens klassen så til.

"Min familie var heller ikke god til tegnsprog, så jeg har tit siddet ved middagsbordet uden at vide, hvad der blev talt om. Den slags tager man jo med sig i rygsækken, og hvis man så ved, at kollegerne her godt kan tegnsprog, men alligevel bare sidder og taler uden at bruge hænderne, så kommer det frem", forklarer hun.

Selvom de tre er enige om, at kulturerne er ligeværdige og skal respektere hinanden,

er der dog en grundlæggende forskel i de to kulturers vilkår, mener Dorthe.

"I har jo mulighed for at få job et andet sted, hvis I ikke kan lide at være her. Vi har ikke lige pludselig mulighed for at kunne høre".

"Det får vi tit smidt i hovedet, men det er jo her, jeg gerne vil være, og her jeg har været i 15 år", siger Lise. "Jeg kan ikke bare gå et andet sted hen og arbejde med døve".

HÆNDERNE OP

De to hustolke på Egebækhus gør, at døve medarbejdere nu i modsætning til tidligere kan varetage nøjagtig de samme opgaver som hørende, fortæller Dorthe.

"Før skulle jeg have fat i en hørende kollega, hvis der for eksempel skulle ringes til hospitalet. Nu kan jeg selv tage samtalen ved hjælp af tolken, ligesom jeg kan deltage i møder ude af huset".

Den daglige kommunikation kolleger imellem klarer man dog selv, og hvis to hørende står og taler, når der kommer en døv forbi, er husreglen, at "så skal hænderne op", forklarer Lise.

"Men vi har også den regel, at hvis der sidder to døve og snakker, og jeg ikke kan nå at se, hvad de taler om, må jeg gerne afbryde og spørge".

De fire håndtegn, der pryder haven på Egebækhus, læses som E, 1, 5 og 9 og refererer til stedets adresse, Egebækvej 159.

Det er ikke et krav for ansættelse på Egebækhus, at man i forvejen kan tegnsprog, men forventningen er, at man gør en indsats for at lære det. Alle nyansatte kommer hurtigt og hyppigt på kursus, men lysten og evnerne følges ikke altid ad, siger Julia Lech.

"Det sker jævnligt at nyansatte hørende må holde op igen, fordi de ikke kan klare den følelse af utilstrækkelighed, der kommer med ikke at kunne kommunikere. Det er et enten eller. Enten holder man hurtigt op, eller også bliver man i rigtig mange år, fordi man finder ud af, hvor rart her er".

EGEBÆKHUS

Egebækhus er en institution under CFD (Center for døve), der er landets største leverandør af ydelser til mennesker med høretab. På Egebækhus bor voksne og ældre døve og døvblinde med pleje- og omsorgsbehov. Centeret har 24 døgnpladser og 5-6 pladser i dagcenteret.

»Jeg tør godt være alene med mine holdninger«

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Jeg blev arbejdsmiljørepræsentant, fordi der ikke var andre, der ville, men jeg ville gerne og blev også opfordret af mine kolleger. Jeg tør godt være alene med mine holdninger og udfordre ledelsen. Jeg ville helst have været tillidsrepræsentant, men ville ikke vælte den siddende og er heller ikke "kendt" nok, fordi jeg er aftenvagter.

Folk, der ikke kender mig, kan måske godt opfatte mig som en, der er lidt småsur og firkantet. Jeg kan godt lide at tage et andet standpunkt end flertallet for at få nuanceret tingene og få en diskussion i gang. Men jeg har efterhånden fundet ud af, at man fanger flere med honning end med eddike, og at jeg ikke behøver at have en holdning til alt.

Jeg hader, når folk siger "sådan er det bare" eller "sådan har vi altid gjort". Hvis man ikke udfordrer dét, er det det samme som at give op. Med jeg diskuterer ikke så meget med ledelsen, som jeg tidligere har gjort. Efter jeg er kommet med i MED, kan jeg se, at min leder faktisk gør, hvad han kan, inden for de rammer han er underlagt. Nogle gange går man ud af

Peter Scott Jensen, 35 år, er arbejdsmiljørepræsentant i Hjemmeplejen Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby

et møde med noget andet, end man gik ind med, og det kan være svært altid at få formidlet nuancerne.

Jeg har været her i 9 år, men er blevet ansat 6-7 gange

undervejs i forskellige vikariater og nu i et fast job. Jeg har også været helt væk for at uddanne mig til kok, men i køkkenet på et stort hotel i julefrokostsæsonen finder man ud af, hvor godt vi faktisk har

det i hjemmeplejen. Nu er de holdt op med at købe afskeds-gaver til mig, for de ved, at jeg altid kommer tilbage.

Faget har fået en lidt kedelig rolle, hvor vi nogle gange skal gøre plads til folk, der ikke har lyst og engagementet, og hvor det er de negative, der bliver kulturbærere. Vi bruger en masse tid på at tale om, hvor travlt vi har. Men selvfølgelig skal der også være en ventil, så folk får lov at brokke sig. Jeg prøver kun at stoppe det, hvis det bliver personligt.

Jeg synes også, vi taler for meget om løn. Selvfølgelig er der nogle, der får for lidt i forhold til, hvor meget de knokler, men der er også nogen, der får for meget. Hvorfor skal vi stige automatisk, fordi vi bliver ældre? Det bliver vi jo ikke hurtigere af.

Tidligere arbejdede jeg meget for at tjene mere, men det gør jeg ikke længere, for jeg synes, at når man har påtaget sig rollen som arbejdsmiljørepræsentant, bør man også gå foran med et godt eksempel, så jeg tager ikke dobbeltvagter længere.

Jeg tror ikke, det gør den store forskel for mine kolleger, at jeg er blevet arbejdsmiljørepræsentant. Jeg ville jo have sagt min mening alligevel, for jeg kan ikke lade være.

Dråben, der fik verden til at ramle

**Pernille Nørklit Nielsens arbejdsskadesag har foreløbig taget seks år.
Fagforeningen har været med hende hele vejen.**

Dråben...

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

De fleste kender PTSD som den psykiske tilstand, der ofte rammer soldater, der har været i krig. En tilstand med blandt andet koncentrationsbesvær, problemer med at sove, udfordringer i omgangen med andre mennesker og flash backs, hvor man genoplever de voldsomme oplevelser.

Pernille Nørklit Nielsen er diagnosticeret med PTSD. Ikke fordi, hun er en soldat, der har været i krig, men fordi hun er en social- og sundhedsassistent, der i mange år har arbejdet i psykiatrien.

FIK TOMMELFINGER BIDT AF

Pernille blev social- og sundhedsassistent, fordi hun drømte om at arbejde med dem, der har det allersværest psykisk.

Drømmen gik i opfyldelse, og i mange år elskede hun sit arbejde, som blev en stor del af hendes identitet.

Men i 2012 gik det galt. En patient overfaldt Pernille, bed omtrent hendes tommelfinger af og slog flere af hendes tænder ud.

Pernille blev tilkendt en mindre erstatning for svie og smerte, men som hun siger "det dækkede jo dårligt nok medicin og plaster og da slet

ikke mine tandlægeregninger".

Selvom det var første gang, det fik så fatale følger, var det ikke første gang, Pernille blev overfaldet. Slag og spark kan være hverdagskost i psykiatrien, og Pernille har taget sin del gennem årene.

Tidligere havde hun bare rejst sig og rystet oplevelsen af sig. Men hvis man kan bruge ordet dråbe om et så voldsomt overfald, blev det dråben, der fik bægeret til at flyde over for Pernille, der fik det tiltagende dårligt og ofte måtte sygemelde sig.

"Til sidst blev jeg sagt op med en fritstilling på et halvt år. Men jeg ville jo gerne arbejde, så allerede efter tre måneder begyndte jeg i et nyt job, igen i psykiatrien", fortæller hun.

Det gik dog ikke, så efter tre måneder dér, måtte Pernille igen stoppe. Det gentog sig et par gange i nye job, som hun også måtte opgive.

I 2015 fik hun så det job, hun stadig har i dag, på en psykiatrisk akutmodtagelse, men som hun kun nåede at fungere i et år, indtil hun igen blev overfaldet og måtte atter sygemeldes.

VIGTIGT BUDSKAB

Den dag, interviewet med

FOA SOSU finder sted, er en af Pernilles gode dage. Andre dage kan hun have svært ved at gennemføre en samtale, og hun må ofte melde fra til sociale begivenheder, fordi indtrykkene bliver for mange.

Selvom hun undervejs i interviewet indimellem taber tråden, er hun fuldt koncentreret om at få afleveret sit budskab: At hun ikke aner, hvad hun skulle have stillet op i de sidste seks år, hvis ikke hendes fagforening havde været der for hende.

Fagforeningen sørgede for, at forbundet satte en advokat på sagen, så Pernille nu har fået erstatning for sin ødelagte tommelfinger, sin smadrede psyke og sit tab af erhvervsevne.

Erstatningen dækker dog ikke i tilstrækkelig grad Pernilles tabte arbejdsfortjeneste, så FOAs advokat har på hendes vegne rejst yderligere krav, og sagen kører endnu.

SPILLEDE RASK

I de seks år Pernilles arbejdsskadesag indtil videre har kørt i systemet, har hun også måttet kæmpe med sin egen erkendelse af, at hun er alvorligt syg.

"Det er svært at acceptere, at man er syg i hovedet. Der var på et tidspunkt en

læge, der sagde, at jeg var syg, men at jeg spillede rask. Og det er nok rigtig nok. Jeg er typen, der altid har tænkt, hvis en kollega var sygemeldt med stress, at hun da bare kunne tage sig sammen. Hvis jeg en dag bliver rask nok, skriver jeg en bog, der skal hedde "Undskyld", til alle dem, jeg ikke har troet på".

Om Pernille bliver rask nok til igen at arbejde, er der ingen, der ved. Nu tror hun selv på det, dog ikke på fuld tid, men uden fagforeningen, ville hun været røget helt ud over kanten, erklærer hun.

"Det har været utroligt belastende, at sagen har taget så lang tid. Den lange sagsbehandling i Arbejdsskadestyrelsen har forværet min PTSD. Hvis Karin (fagforeningens sagsbehandler, red.) ikke havde været der, havde jeg givet op. Hun fik min fuldmagt og har skrevet alt for mig undervejs i sagen, og hun var også med mig i retten, da jeg blev overfaldet sidste gang", fortæller Pernille, der lige til det sidste har været overrasket over omfanget af den hjælp, hun har fået for sit kontingent.

"Jeg troede faktisk kun, at fagforeningen tog sig af noget med løn og ferier".

NY ARBEJDSMILJØKONSULENT

Sanne Vængebo Mogensen

FOA Social- og Sundhedsafdelingen har pr. 1. august ansat Sanne Vængebo Mogensen som ny arbejds-

miljøkonsulent. Arbejds miljø-konsulent skal i samarbejde med faglig sekretær Charlotte Von Mehren udvikle fagforeningens arbejde på arbejdsmiljøområdet, vejlede politisk ledelse og tillidsvalgte og ikke mindst samarbejde med sagsbehandlere i konkrete sager om medlemmernes arbejdsmiljø.

Sanne kommer fra en stilling som arbejdsmiljøkonsulent i Arriva og har tidligere bl.a. undervist på sosu-uddannelsen.

SENIORKLUBBEN

Kender du fagforeningens seniorklub? Den samler medlemmer af FOA Social- og Sundhedsafdelingen, der er gået på førtidspension, efterløn eller folkepension. Klubben mødes den anden tirsdag i måneden fra september til maj. I dette efterår kan du høre foredraget "Med

vikingskib til England", møde forbundssekretær Joan Prahll, som fortæller om sin rejse fra **skoleskibet Georg Stage** til FOAs forbundshus, synge med Thomas Negrijn og ikke mindst komme med til den traditionsrige julefrokost.

Læs mere på www.foa.dk/sosu-senior

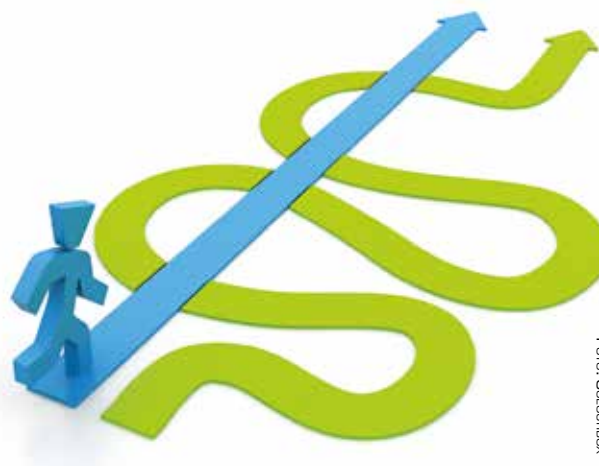

Foto: Colourbox

FRA SSH TIL SSA: GÅ DIREKTE TIL HOVEDFORLØBET

Alle social- og sundhedshjælpere har ret til at blive optaget direkte på hovedforløbet på social- og sundhedsassistentuddannelsen. Det gælder, uanset hvor eller hvornår man har taget sin uddannelse til social- og sundhedshjælper.

Det fastslår Undervisningsministeriet. Skolerne kan dermed ikke kræve, at social- og sundhedshjælpere tager hverken hele eller

dele af grundforløbet uden løn.

Social- og sundhedshjælpere skal desuden have afkortet deres uddannelse til social- og sundhedsassistent med 5 ugers skoleundervisning og 5 måneders praktik. Eventuel supplerende undervisning i dansk og naturfag må ikke forlænge elevens uddannelse, men skal tilbydes sideløbende med grundforløbet.

LØNCAFÉER

Lær at forstå din lønseddel, når der er løncafé for ansatte i regioner og kommuner den 5. september og for privatansatte den 26. september. Tilmeld dig på www.foa.dk/sosu-aktiviteter

Foto: Colourbox

SUNDERE ARBEJDSPLADSER KRÆVER SAMARBEJDE

Sommerens Folkemøde resulterede i et løfte til fagforeningen fra Københavns Kommune om sammen at se på tilrettelæggelsen af øvelser i arbejdstiden.

Hvordan kan vi tilrettelægge arbejdet bedre, så vi kan holde til det i et helt arbejdsliv? Det spørgsmål blev debatteret flittigt på sommerens Folkemøde på Bornholm.

Svaret fik vi ikke i Allinge, men fagforeningen fik et borgmester-håndslag på, at der skal ses på det i fællesskab.

SVÆRT AT FÅ TIL AT FUNGERE

I Sundheds- og omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune har man indført træning i arbejdstiden for alle medarbejdere, og sundheds- og omsorgsborgmester Sisse Marie Welling sad derfor i panelet ved en debat om holdbart arbejdsliv, arrangeret af FOA og 3F.

Undervejs i debatten måtte Sisse Marie Welling dog se konceptet omdøbt til "øvelser i arbejdstiden". Det er nemlig langt fra alle steder, at træningen fungerer efter hensigten, som tillidsrepræsentant og bestyrelsesmedlem i FOA Social- og sundhedsafdelingen Jean Petersen forklarede, da hun tog ordet under debatten.

"Der er ikke tid til at

klæde om, så vi træner i vores varme uniformer. Det kan derfor kun blive til lidt øvelser for skuldrene", sagde Jean Petersen, der også problematiserede, at træningen skal tilrettelægges "inden for drift", og at der derfor ikke er nogen til at tage klokkerne, mens nattevagten træner.

"Træning i arbejdstiden er godt, men det er svært at få til at fungere i dagligdagen", som hun sagde.

SKÅRET NED TIL ET MINIMUM

Også faglig sekretær i FOA Social- og Sundhedsafdelingen Charlotte Von Mehren tog ordet:

"Lad os kalde det "øvelser", for træning er det ikke, og det bliver det heller ikke i en dagligdag, hvor vores faggrupper er skåret ned til et minimum", fastslog hun og rakte hånden frem mod borgmesteren.

"Hvis du vil indgå sammen med os i et samarbejde, så lad os sætte os ned og finde ud af, hvordan vi kan planlægge helt anderledes, så vi kan få lavet nogle øvelser i arbejdstiden, som både kommer medarbejdere og borgere til gode".

Plekehjemsassistent og bestyrelsesmedlem Jean Petersen tog ordet under debatten på Folkemødet.

DEN VIGTIGSTE MEDSPILLER

En sådan invitation kan man ikke sidde overhørig, og det gjorde Sisse Marie Welling da heller ikke.

"Det er jeg rigtig rigtig glad for, at I vil være med til, for jeg kan ikke gøre det her alene", sagde borgmesteren og tilføjede:

"Jeg synes, at I er den

vigtigste medspiller, hvis vi skal have gjort noget ved arbejdsmiljøet. Vi skal sikre, at når de har besluttet på Christiansborg, at man skal blive ved, til man er 72 år, at man så også kan holde til det. Det er mit ansvar, men jeg kan ikke gøre det uden jer".

TEKST OG FOTO ANNE GULDAGER

BUDSKABER OG NETVÆRK

Fagforeningens deltagelse i Folkemødet bliver brugt til både at få fagforeningens politiske budskaber frem under debatterne og til at netværke med samarbejdspartnere.

Eksempelvis måtte en psykiatrisk overlæge efter en opsang fra FOA Social- og sundhedsafdelingens bestyrelsesmedlem Lisbeth Glaven erkende, at psyki-

atriens medarbejderstab består af andre end læger og psykologer, som ellers havde været det eneste fokus for en debat om tværfaglighed.

Og borgmestrene fra en række omegnskommuner gik hjem med nye aftaler i kalenderen efter at være blevet passet op af fagforeningens faglige sekretærer.

VIRKELIGHEDEN VAR OGSÅ MED

I FOAs telt kunne interesserede få et indblik i blandt andet sosu-medarbejderes hverdag ved hjælp af et par "virtual reality"-briller og en lille film. Hovedrolleindehaverne var Janne Bristorn og Tenna Lind, begge social- og sundhedsassistenter på Vigerslevhus, der således har medvirket til at udbrede kendskabet til fag og faglighed.

FOLKEMØDETS FOLK

Vivi Lone Andersen, sygehjælper, Herlev

Hvorfor er du med på Folkemøde?

Sidste år var jeg sammen med min ældrechef inviteret til at deltage i en debat. Min mand syntes, det var snyd, det kun var mig, der fik lov, så da jeg så reklamen for FOA-campen, skyndte jeg mig at melde os til.

Hvad har du oplevet?

Alt muligt. Vi har været til debatter om fremtidens folkeskole og om social dumping, og vi har hørt Margrethe Vestager fortælle om EU.

Kommer du igen næste år?

Nej, næste år springer vi over, for andre skal også have lov at prøve. FOA-campen er en fantastisk oplevelse.

Hvad har du oplevet?

Vi (Janne er her sammen med Lis Frederiksen, red.) er gået efter debatterne med politikerne. Og så har vi været til et arrangement, der handlede om, at vi skal gøre det på en ordentlig måde, når vi brokker os. Vi har også set "Langt fra Borgen" på DR's scene, og om lidt skal vi til Poul Nyrups fødselsdag hos Det Sociale Netværk, og vi skal også nå "Giv demens et twist" med Silas Holst.

Lis Frederiksen, social- og sundhedsassistent, Søborg

Hvorfor er du med på Folkemøde?

Jeg er så heldig, at jeg kan være sammen med Janne i hendes sommerhus. Jeg har ikke været her før.

Hvad har du oplevet?

Det samme som Janne, men først og fremmest stemningen. Jeg er helt målløs. Det er simpelthen så spændende at være her, og alle er så søde ved hinanden. Selvom her er masser af mennesker, er det intimt og hyggeligt, og toiletterne er rene.

FOAs debatter har vi ikke rigtig besøgt, men det er fedt, at FOA er her, for man skal selvfølgelig vise flaget et sted som her.

Janne Munch, social- og sundhedsassistent, Måløv

Hvorfor er du med på Folkemøde?

Jeg har sommerhus på Bornholm, så jeg har været med helt fra starten i 2011.

Et nej blev til et ja

Med fagforeningens hjælp har Inge Falck Jørgensen fået ja til personlig hjælp nogle timer om ugen og kan dermed beholde sit job.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Social- og sundhedshjælper Inge Falck Jørgensen må hver morgen og aften tage stærk, smertestillende medicin for at kunne passe sit arbejde på et plejecenter. I ferien kan hun klare sig uden medicinen, men så snart hverdagen kalder, må Inge Falck Jørgensen igen i pillerglasset.

Sådan har det været siden 2001, hvor en beboer på plejecenteret som så ofte før skulle hjælpes om på siden.

"Idet jeg vender hende, kommer et smæld i bækkenet og ned i det ene ben", fortæller Inge, der fik en bækkenløsning og deraf følgende kroniske smerter.

Selvom skiftende afdelingsledere gennem årene har udvist meget forståelse, har der også været skelet til det voksende sygefravær. Og

i 2016 meddelte arbejdsgiveren, at det var på tide at inddrage Inges hjemkommune og få noget hjælp, så hun kunne beholde sit arbejde på 32 timer pr. uge.

"Beboerne bliver jo tungere og tungere, og det betyder, at jeg oftere og oftere må kalde på en kollega, fordi jeg ikke kan klare beboeren alene. Arbejdspladsen har strakt sig langt for at beholde mig, men jeg ved ikke, hvor længe min krop ville kunne blive ved med at holde", fortæller hun.

SAGDE FØRST NEJ

Hvis en medarbejder på grund af en funktionsnedsættelse har behov for hjælp for at kunne varetage sit job, kan jobcenteret yde tilskud til en personlig assistent i op til 20 timer pr. uge.

Sammen med arbejdspladsen fandt Inge frem til, at behovet for aflastning i

FIK HJÆLP

Arbejdspladsen har strakt sig langt for at beholde mig, erklærer Inge Jørgensen.

forbindelse med tunge beboere og håndtering af linned og andet tungt var 6,5 timers assistance pr. uge. Men efter en lang sagsbehandlingstid lød beskeden fra hjemkommunen, at det blev et nej – ud fra den begrundelse, at Inges funktionsnedsættelse ikke blev anset som varig.

”Det accepterede min tillidsrepræsentant heldigvis ikke. Hun mente, at fagforeningen skulle inddrages i sagen”, fortæller Inge.

FOA Social- og Sundhedsafdelingen fik sagen overdraget og klagede over afslaget. Argumentet i klagen lød, at der er tale om en både betydelig og varig funktionsnedsættelse, og at Inge ifølge

lovgivningen på området har ret til at blive kompenseret for sit handicap.

Og endelig – 17 år efter den oprindelige skade, og 17 måneder efter ansøgningen om en personlig assistent, faldt en ny afgørelse, hvor Inge fik bevilget de 6,5 timers hjælp.

”Det at jeg får hjælp en dag om ugen betyder, at jeg kan undvære noget af den smertestillende medicin. Jeg ville helst have de 6,5 timer fordelt over alle arbejdsdage, men det kan ikke lade sig gøre. Min leder planlægger, at hjælpen ligger på den tredje arbejdsdag eller efter en weekend”, forklarer Inge, der nu fortsat kan passe det arbejde, hun er så glad for.

PERSONLIG ASSISTENT

Hvis din funktionsevne er varigt og væsentligt nedsat, har kommunen mulighed for at bevilge dig en personlig assistent i op til 20 timer om ugen, hvis du er på fuld tid. Assistenten skal løbende hjælpe med de funktioner i jobbet, du ikke selv kan klare. Den personlige assistent må udføre hjælpefunktioner, men må ikke blive vikar for dig eller ekstra arbejdskraft for dine kolleger.

Læs mere: kortlink.dk/tp6u

Underviser med rødder i virkeligheden

Kira Waltz Crillesen ved, hvad hun taler om, når hun underviser og vejleder kommende social- og sundhedsassistenter og -hjælpere. Hun har nemlig selv stået i den virkelighed, de nu er på vej ud i.

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Kira Waltz Crillesens dør har det ikke godt med at være lukket. Sådan virker det i hvert fald, når den igen og igen går op, selvom det tydeligt er markeret med rødt på døren, at Kira ikke skal forstyrres.

Den ene elev efter den anden stikker hovedet ind for lige at høre, om journalisten dog ikke snart er færdig, så man kan komme til at tale med Kira.

Kira Waltz Crillesen er nemlig ikke bare underviser på social- og sundhedsskolen SOSU C i Herlev, men også fastholdelses-

vejleder på stedet. Det er derfor i stort omfang hende, man går til, hvis der er noget, der driller, man er nervøs for en fremlæggelse eller er i tvivl, om man overhovedet har valgt den rigtige uddannelse.

MOR VALGTE

For Kiras vedkommende var det i sin tid ikke hende selv, men derimod hendes mor, der traf valget og meldte den dengang 17-årige Kira ind på en social- og sundhedsskole, så hun ikke bare gik og dingledede rundt derhjemme.

Og at hun i 2013 efter en lang årrække i hjemmeplejen, blandt andet som teamkoordinator, tog skiftet til undervisningen, skyldtes

blandt andet nysgerrighed, forklarer hun.

"Jeg spekulerede på, hvad det egentlig var, eleverne fik med sig ud fra skolerne nu til dags, og så fik jeg lyst til selv at blive en del af det. Jeg søgte et par gange, men kom ikke til samtale, og så ringede jeg til SOPU (social- og sundhedsskolen i København, red.) og spurgte, hvad der skulle til, for at de ville ansætte mig. De rådede mig til at tage diplomuddannelsen i erhvervspædagogik".

Det viste sig at være et godt råd, fortæller Kira, der tænkte 'hvad betyder dét mon?' første gang, hun stødte på ordet 'didaktik'. Ordet betyder læren om undervis-

ningens mål og indhold, så et helt uvæsentligt begreb for en underviser er det ikke.

"Jeg har altid været en dygtig social- og sundhedsassistent, men jeg fandt jo ud af, at én ting er at være dygtig til sit job, noget andet er at være en dygtig underviser. Jeg ville ikke være blevet en god underviser,

hvis jeg bare var kommet ind fra gaden”.

På den anden side er Kira ikke i tvivl om, at det gør hende til en bedre underviser, at hun selv kommer fra den virkelighed, eleverne skal ud i.

”Jeg har en lang erfaring fra hjemmeplejen og har også arbejdet i psykiatrien. I

lang tid kørte jeg som vikar, så jeg har været lidt over det hele. Det giver mening for eleverne, at de får koblet teorien på oplevelser fra virkeligheden. Jeg kan sige til dem, at jeg godt forstår, at det er svært at praktisere rehabilitering, når der er ikke tid, for jeg har selv været der og samtidig klæde dem på til,

at selvom de ydre rammer, som tid, plads og samarbejde ikke altid er optimale, så er det vigtigt at holde fast i ens viden om at arbejde rehabiliterende og gøre det så tæt på ”planen” som muligt.

DE FÅR DET HELE

Funktionen som fastholdelsesvejleder er ny, og Kira

Eleverne har gavn af at få koblet teorierne med erfaringer fra virkeligheden, mener Kira Waltz Crillesen.

Underviser...

Waltz Crillesen har i høj grad selv været med til at definere, hvad der skal ligge i den.

Hun indkalder elever, der har for meget fravær, til en samtale og taler også med elever, som hun eller hendes kolleger anser som fraldstruede, selvom de umiddelbart passer deres ting.

"Og så er der de elever, der kommer af sig selv, fordi de er kommet i tvivl, om de er det rigtige sted. Så taler vi om, hvad deres drømme og mål er, og hvad der skal til, for at de kan nå det. Nogle skal hjælpes med at få noget struktur – for eksempel på, hvordan de skal få passet deres læsning ind i en hverdag med små børn. Der er også nogle, der har brug for at tale om deres nervøsitet i forbindelse med fremlæggelser".

Hvis man stiller Kira Waltz Crillesen hendes eget spørgsmål, *hvad får eleverne med sig fra skolen?*, lyder svaret,

at "de får jo det hele!". Men med en tilføjelse om, at koblingen mellem teori og praksis til tider kan være svær.

"Vejlederne ved godt, at mødet med praksis kan være voldsomt for nogle elever, og kombineret med at vejlederne selv har en travl hverdag, kan det sommetider være en

udfordring. I dette felt sker det, at vi mister elever, der i virkeligheden er superdygtige. Og her er det vigtigt, at vi kan skabe en bro mellem skolen og praktikken", siger Kira, der faktisk er gået i gang med at bygge broen selv.

"Der er elever, der kontakter mig, når de er ude i praktikken, og dem tager jeg selvfølgelig imod. Og kommunernes uddannelseskonsulenter er også meget interesserede i at samarbejde, så vi sammen med eleven finder den rigtige vej", fortæller hun.

HJÆLP OG STØTTE

Rollen som fastholdelseskonsulent fylder endnu kun to dage pr. uge, men står det til Kira, kommer den til at vokse, og hun starter efter sommerferien på en diplomuddannel-

se i mentorskab og coaching.

"Jeg elsker at undervise, men brænder også meget for fastholdelse, og jeg tror, at vi på den lange bane vil kunne gøre noget ved fastholdelsen, hvis vi får et endnu tættere samarbejde med praktikken. Der er rigtig mange, der både kan og vil, hvis de får lidt støtte, men som risikerer at falde fra, hvis de bliver overladt til sig selv".

Kira sender igen sin mor en venlig tanke for i sin tid at have set, at hun havde brug for et lille spark til at komme ud ad døren.

"Jeg er et eksempel på, at man kan tage en erhvervsuddannelse og ende med noget helt andet. Det handler om at komme hen et sted, hvor man fungerer og få nogle succesoplevelser og så udvikle sig dérfra".

FOA SOSU PÅ SKOLEN

Også FOA Social- og Sundhedsafdelingen bygger bro mellem skolerne og arbejdsmarkedet udenfor. Det sker dels gennem "skolepatruljens" jævnlige besøg på skolerne, der synliggør fagforeningen i elevernes hverdag, dels gennem fagforeningens involvering i uddannelserne.

Repræsentanter fra fagforeningen arbejder i bestyrelserne og de lokale uddannelsesudvalg og bidrager til undervisningen i overenskomst, regler og rettigheder.

Foto: Caoureox

ER DU **ORDBLIND**?

I samarbejde med VoksenUddannelsescenter Frederiksberg (VUF) tilbyder fagforeningen undervisning til ordblinde. Undervisningen er gratis og foregår i fagforeningen på Godthåbsvej hver tirsdag eftermiddag fra kl. 16-19.

Inden undervisningen vil du blive testet for at finde ud af, om tilbudet er noget for dig. Tilmeld dig testen ved at ringe til fagforeningen på tlf. 46 97 21 72 og spørg efter Tina Bach, eller send en mail til tiba@foa.dk. Skriv "ordblind" og dit navn og telefonnummer i mailen, så ringer vi dig op.

"Det er derfor vigtigt, at kommunerne fortsat bidrager til uddannelsen af hjælpere, og at man fra politisk side tilkendegiver vigtigheden af, at begge medarbejdergruppe indgår i den fremtidige arbejdsstyrke".

KL i et brev til landets borgmestre
vedr. rekrutteringssituationen for medarbejdere til ældre- og sundhedsområdet, 3. juli 2018

HJÆLP SOM HED KAN KOSTE **DYRT**

Tænk dig om, inden du siger ja til at bruge egen bil i tjenesten

En medarbejder sagde på anmodning fra sin leder ja til at køre i egen bil, da der en aften ikke var biler nok til rådighed i den kommunale hjemmepleje.

Mens medarbejderen var inde hos en borger, blev hendes bil påkørt.

Da skaden skete i forbindelse med arbejdet, mente medlemmet, at arbejdsgiveren måtte dække udgiften til reparation. Men svaret fra kommunen lyder, at udgifter ifm. skader er dækket af kørselsgodtgørelsen på 3,54 kroner pr. kilometer, og kommunen har ikke hjemmel i lovgivningen til at gå ind og dække udgiften til reparation.

Fagforeningen har haft sagen i Forbundet, der giver kommunen ret. Det er medarbejderens egen forsikring,

Foto: Caoureox

der skal punge ud, og medarbejderen hænger dermed selv på selvrisko.

De knap 200 kroner, medarbejderen fik i kilometerpenge rækker ikke langt, når der skal rettes buler ud. Tænk dig derfor om en ekstra gang, inden du låner bilen ud til din arbejdsgiver. Det er ikke altid, det kan betale sig at være hjælpsom.

CAFÉ FOR **TILLIDSVALGTE**

Fagforeningen holder hver onsdag eftermiddag café for tillidsvalgte.

I caféen vil de tillidsvalgte uden forudgående tidsbestilling kunne få sparring omkring deres arbejde til gavn for medlemmerne.

Caféen er åben fra klokken 12.30 til 15.00.

»JEG KAN RIGTIG GODT LIDE, AT DET ER **MIT** SHOW«

TEKST ANNE GULDAGER

FOTO MARK KNUDSEN/MONSUN

Hvad laver du?

Jeg er social- og sundhedshjælperlev i hjemmeplejen i Værkstedsgården i Albertslund Kommune. Jeg gik egentlig i gang med hjælperuddannelsen for senere at blive assistent og arbejde på et hospital, men lige nu tænker jeg ikke at tage den videre. Jeg er blevet glad for at være i hjemmeplejen, og jeg er også lidt skoletræt. Desuden har jeg to små børn, så der er meget, der skal gå op. Nu vil jeg bare gerne være færdig og i gang med mit arbejdsliv.

Hvad har du lavet før?

Jeg er sprunget lidt fra uddannelse til uddannelse. Jeg er uddannet pædagogisk assistent, men det var svært at få arbejde. Jeg valgte den her vej, fordi jeg har en mor-mor, jeg har taget mig meget af, og i det hele taget er en person, der gerne vil være noget for andre. Det her fag er perfekt til mig.

Hvordan var dit første møde med hjemmeplejen?

De var meget søde og tog godt imod mig, men min vejleder var der ikke, så de første dage kørte jeg med en afløser. Det var lidt overvældende, og jeg kan huske, at jeg tænkte 'hold da op, det går stærkt'. Men på den anden side var det måske meget godt at snuse til det ved at komme lidt rundt til nogle forskellige i stedet for at få de faste borgere allerede den første dag.

Har du en god vejleder?

Ja, det har jeg. Hun kender mig og ved, at hun godt kan udfordre mig, og at jeg nok selv skal sige til. Hun lader mig selv komme på banen. Jeg kan godt lide selvstændigheden.

Hvad er det bedste ved at være i hjemmeplejen?

Det er netop det, at man arbejder selvstændigt. Selvfølgelig er det også hyggeligt, når der indimellem er nogen, der skal liftes, så vi er to, men jeg kan godt lide at arbejde alene og vide, at det er mig, der gør

Hvem: Sabrina Nava, 30 år
Social- og sundhedshjælperlev
Hvor: Albertslund Kommune

forskellen for borgerne. Jeg kan rigtig godt lide, at det er *mit* show.

Jeg har ikke været på et plejehjem, men forestiller mig, at dér er man omgivet af andre hele tiden. På den anden side behøver man ikke at cykle så meget, så måske vil jeg også kunne lide at være på plejehjem.

Er der en borger, der har gjort særligt indtryk?

Jeg har en borger, der meget hurtigt viste mig tillid og sagde, at hun ville ønske, det var mig, der kom hver dag. Jeg har spekuleret meget over, om det bare er sådan, hun er som person, eller om det er mig, der er god. Jeg tror, det er mig.

Har du mødt nogle fordomme om dit valg af uddannelse?

Man møder jo indimellem nogle, der tror, vi kun tørrer numser. Så ruller jeg frem med et helt foredrag om alt det, vi også gør. Men jeg spørger også, om ikke de selv vil ønske, at der er nogen til at tørre dem, når de får brug for det.

Brug to timer og bliv klædt bedre på til nogle af de faglige udfordringer, du møder i dit arbejdsliv. FOA Social- og Sundhedsafdelingen inviterer til en række faglige fyraftensmøder:

Undgå indlægger. Vi sætter fokus på observationer og handlinger i forbindelse med komplekse borgerforløb.

Tirsdag den 25. september.

Pædagogik i ældreplejen. Hør, hvordan du kan arbejde pædagogisk med rehabilitering funderet i sundhedsfremme og forebyggelse.

Torsdag den 25. oktober.

Sorg og krise. Bliv klogere på, hvordan du skal møde den alvorligt syge og de pårørende. Få viden om sorg- og kriseforløb, og bliv opmærksom på, hvordan du kan forebygge psykisk betingede arbejdsskader gennem samtaler med kolleger.

Torsdag den 22. november.

Palliativ pleje. Om det helhedsorienterede palliative forløb, etiske dimensioner i forbindelse med døende borgere, egen rolle i en teamorganiseret og tværfaglig indsats. Hør også, hvordan du passer på dig selv.

Torsdag den 6. december.

Sindslidende med misbrug, en udfordring i dagligdagen.

Vi kommer ind på metoder i arbejdet med dobbeltdiagnoser og taler om, hvordan vi kan medvirke til et forbedret hverdagsliv og forbedret livskvalitet hos den sindslidende misbruger.

Tirsdag den 22. januar 2019.

Alle møderne finder sted fra klokken 15.30 til 17.30 i fagforeningens mødesal, Godthåbsvej 15, Frederiksberg.

Find møderne og tilmeld dig i kalenderen på www.foa.dk/sosu-aktiviteter

PenSam Bank hjalp boligløse Jeanette:

"JEG SKAL SIDDE PÅ MIN ALTAN HELE SOMMEREN"

Efter et brud med kæresten var Jeanette Knudsen igennem en periode fyldt med uro om sin boligsituation. Men PenSam Bank's låneregler er rummelige, og nu flytter hun snart ind i sin nye ejerlejlighed.

Af Charlotte Holst

"Den er så fin og lige til at rykke ind i. Det er bare den helt rigtige bolig for mig." Jeanette Knudsen er lettet og glad. Hun har endelig fået løst den bolignode, der har gnavet de seneste mange måneder.

"Jeg har fået det så meget bedre. Nu kan jeg snart lukke min dør og sige: det her er MIT."

Den seneste tid har været mørk i mere end én forstand. Omkring juletid stod det klart for Jeanette Knudsen, at hun og hendes kæreste måtte gå fra hinanden. De boede på det tidspunkt sammen i en lejlighed gennem KAB.

"Flyt på krisecenter"

Da begge navne stod på lejekontrakten, måtte Jeanette flytte ud. Men det var et svært boligmarked at komme ud til.

"Jeg forsøgte hos boligselskaber, hvor jeg har stået på venteliste i hundrede år, men det kunne jeg godt glemme. Jeg prøvede gennem Facebook og forsøgte også i Greve Kommune, hvor jeg har arbejdet, betalt skat og klaret mig selv gennem mange år."

Intet af det gav bonus. Faktisk følte Jeanette sig sat i bås.

"Kommunen sagde til mig: Vi kan ikke tilbyde dig noget, men du kan flytte på krisecenter eller herberg ... Sådan er jeg altså ikke, jeg har altid klaret mig selv. Jeg blev virkelig ked af det."

Et liv som "posedame"

Gennem måneder overnattede Jeanette Knudsen hos venner, bekendte og familie. Hendes søn og svigerdatter har hjulpet hende meget. Men det har ikke været sjovt at "leve som posedame," som Jeanette kalder det.

"Familien har taget sig godt af mig. Men man går rundt der med tasker med tøj og sin tandbørste i. Det er ikke særlig sjovt. Jeg har virkelig savnet at have mine ting omkring mig," siger hun.

Jeanettes søn opfordrede hende til at købe en bolig selv, og hun fik PenSam Bank til at regne på det. Det viste sig, at hun med sin indtægt som SOSU-hjælper faktisk godt kunne låne til en ejerbolig. PenSam Bank kræver nemlig ikke et særlig højt rådighedsbeløb. Jeanette Knudsen har følt sig tryk gennem hele forløbet.

"Jeg vil gerne rose banken til skyerne. De har været rigtig dygtige til at forklare det hele.

Jeanette Knudsen bliver 53 år og havde brug for en bolig bare til sig selv, da hun gik fra kæresten. PenSam Bank hjalp med lånet, og nu ser tilværelsen lys ud igen.

Jeg har jo ikke prøvet at købe bolig før, så det er en stor ting for mig," siger hun.

Forår og eget hjem

Da Jeanette Knudsen første gang trådte ind i den rummelige etværelses lejlighed i Vejlegårdsparken i Vallensbæk, kunne hun mærke, at det var det helt rigtige hjem for hende. Købet er faldet på plads, og nu venter hun bare på at kunne rykke ind - samtidig med foråret.

"Der er en rigtig skøn altan, og jeg har fem minutter til arbejde derfra," siger Jeanette, der også har noget andet, hun ser frem til: "Jeg bliver farmor til en dreng til august. Så det er jo vigtigt, at jeg har mit eget sted."

EN RUMMELIG BANK

- For at kunne låne penge til et boligkøb kræver PenSam Bank, at du har et rådighedsbeløb på 5.000 kroner for en enkeltperson. Det er lavere end hos andre banker.
- PenSam Bank har fokus på personlig rådgivning og tryghed og guider den enkelte gennem boligkøbet. Kunden har som udgangspunkt samme rådgiver gennem hele forløbet.

Læs mere på
www.pensam.dk/bank

Kilde: Bankrådgiver
Tallin Elena Skaaning,
PenSam Bank

SOSU-kryds

						foa X	KØRE- TØJ	KORT- SPIL	LITER	FOR- FATTER	BEDE	ILT	KNÆGT	VIN- DISTR.	4	♣	SMALL
														VIPPER			
									TALORD			MØBEL		LEVER			SKER DEN 21/11
						TÆNDT			PLADE			HEJSE					
										12						HEST HIMMEL- SYN	
★	FAG- GRUPPE		HOLM	SVAR		TONE DRIK		ÅRLIGT HÅR- MIDDEL			HOT KØRE- TØJ			MÅLERE EKS- UNION			
MINIS- TER GUT							15		KILDE SPISE			SLIK MED I BERLIN					SKRÅ- NING
										ORDRE RED- SKAB			FYRVÆR- KERI FISK				
		11						PLADE 2005		TARIF UDBRUD						PATINA STÆVNE	
TONE		STÆVNE GRUND- STOF				NÆSTE 1002			BÅRSK STED- ORD			MØBEL ER MED I FOA					UDBRUD
ER MED I FOA	9									10				SCORING BEHOL- DER			
DES			KLOG GR. TEGN					TRÆ ROGN			SNILDE 2 ENS		5			EKSAMEN TONE	1
SPISE					SPE- CIELT TOG- TYPE				DRIK DRAMA- TIKER		16	RED- SKAB KANTON				ILT TITEL	
LITER		X FUGL			SAMT TRÆ			UDBRUD KRONER						KORT FLOD			
FRED I LONDON	13				6			KLUB DYR			FOR- NAVN PEP					SKIB TÆV	
DAMP				GEMME- STED			8							BILLEDE FRI			
KORN				HYLEDE FILTER				ORGANI- SATION ENTRE					STØJ MYLDER				
TONE		DESSERT BEJLE			KLO TRÆ		14			FISK OVER- GANG						FLAMME	
★	UBUNDNE BIORD					GUD GL. Å			OMSLAG FRA					MALER TYSK ÆG		2	
FUGL			7	TONE				ENTER- TAINER				NORSK AFSLAG				FOR- BUND	3
NET- VÆRK				SAMMEN- SAT												TRÆ	

Send ind og vind! Send løsningsordet senest den 15. oktober i en mail til angul@foa.dk og deltag i lodtrækningen om "sosu-goodiebag".

Vinder af sosu-krydsen i sidste nummer blev: Inge Powell, Ballerup.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

Find løsningsordet ved hjælp af de små tal i opgaven

SÅDAN KONTAKTER DU OS

FOA SOCIAL- OG SUNDHEDSAFDELINGEN /A-KASSEN

Godthåbsvej 15

2000 Frederiksberg

Telefon: 4697 2222

E-mail (fagforening): sosu@foa.dk

E-mail (a-kasse): akas050@foa.dk

HUSK

Fagforening og a-kasse
er lukket
den anden onsdag
i hver måned

DØREN ER ÅBEN:

Mandag – tirsdag: Kl. 8.30 – 15.00

Onsdag*: Kl. 8.30 – 17.00

Torsdag: Kl. 8.30 – 15.00

Fredag: Kl. 8.30 – 13.00

*) Fagforening og a-kasse er lukket
den 2. onsdag i hver måned.

TELEFONTID

Mandag – tirsdag: Kl. 10.00 – 14.00

Onsdag*: Kl. 10.00 – 17.00

Torsdag: Kl. 10.00 – 14.00

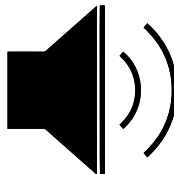
Fredag: Kl. 10.00 – 12.00

*) Onsdag er det først muligt at tale med fagforeningens sagsbehandlere fra kl. 15. Dog ikke 2. onsdag i hver måned, hvor både fagforening og a-kasse er lukket.

HJÆLP OS MED AT KONTAKTE DIG

Med den rigtige e-mail-adresse, telefonnummer og arbejdsplads, kan vi kontakte dig og give dig den bedst mulige hjælp.

Gå ind på foa.dk og klik på "selvbetjening" og dernæst "ret dine personoplysninger". Så hjælper du både os og dig selv.

**FÅ BLADET
LÆST OP**

Du kan finde alle artikler fra medlemsbladet FOA SOSU på www.foa.dk/sosu-medlemsblad.

Her kan du benytte hjemmesidens læs op-funktion ved at markere teksten og klikke på det lille højttaler-symbol til højre over overskriften.

GIV DET VIDERE

**Hvad gør du med bladet her,
når du har læst det færdig?**

Fyr op under grillen med noget andet og giv i stedet bladet videre til en kollega, der ikke er medlem af fagforeningen, så hun kan se, hvad hun går glip af.

SOCIAL- OG
SUNDHEDSAFDELINGEN

FOA